

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI**

**METODOLOGIA DE ELABORARE
ȘI EVALUARE A PROGRAMELOR
DE FORMARE PROFESIONALĂ
CONTINUĂ A CADRELOR DIDACTICE**

Chișinău, 2018

Lucrarea a fost elaborată în cadrul proiectului 15.817.06.04F
*Reconceptualizarea formării continue a cadrelor didactice
din perspectiva motivării de învățare pe tot parcursul vieții.*

Aprobată la Consiliul Științifico-Didactic
al Institutului de Științe ale Educației, 29 iunie 2017

Coordonatori științifici:

Lilia POGOLȘA, dr. hab., prof. univ., cerc. șt. princ.
Aliona AFANAS, dr. ped., conf. univ., cerc. șt. sup.

Autori:

Lilia POGOLȘA, dr. hab., prof. univ., cerc. șt. princ.
Aliona AFANAS, dr. ped., conf. univ., cerc. șt. sup.
Nelu VICOL, dr. filologie, conf. univ., cerc. șt. coord.
Ștefania ISAC, dr. ped., conf. univ., cerc. șt. sup.
Tatiana GHERȘTEGA, dr. ped., cerc. șt.
Vasile ȚÎNȚARI, cerc. șt. stag.
Nicolae GHENCUIU, cerc. șt. stag.

Recenzenți:

Ion GAGIM, dr. hab., prof. univ., Universitatea de Stat „A. Russo”
din Bălți
Elena MURARU, dr., conf. univ., Universitatea de Stat
din Moldova
Viorel BOCANCEA, dr., conf. univ., Universitatea de Stat
din Tiraspol (cu sediul la Chișinău)
Maria BARBĂ, lector universitar, Universitatea de Stat
„B.P. Hașdeu” din Cahul

Prepress: Editura Lyceum

CUPRINSUL

Argument	4
Capitolul 1. Dispoziții generale	6
Capitolul 2. Cerințe normative pentru elaborarea programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice	13
Capitolul 3. Criterii și indicatori de performanță pentru evaluarea programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice	23
Capitolul 4. Dispoziții finale	27
Anexa 1	30
Anexa 2	33
Anexa 3	36
Anexa 4	39
Anexa 5	45
Anexa 6	50
Anexa 7	53
Anexa 8	60
Anexa 9	60

ARGUMENT

Formarea profesională continuă a cadrelor didactice reprezintă o activitate cu un conținut științifico-didactic, psihopedagogic și social proiectată, realizată și dezvoltată în cadrul sistemului educațional, cu funcție managerială de reglare-autoreglare continuă a procesului de învățământ, la toate nivelurile sale de referință: funcțional, structural și operațional. Reieșind din acest postulat, procesul de formare profesională continuă este imperios necesar să fie reglementat prin programe de formare profesională continuă, corelate cu actele normative și cu cerințele sociale.

În contextul acesta, **Metodologia de elaborare și evaluare a Programelor de formare profesională continuă** (în continuare – *Metodologia*) este structurată în două componente esențiale pentru calitatea formării profesionale continue:

1. *Cerințe normative obligatorii pentru elaborarea programelor de formare profesională continuă;*
2. *Criterii și indicatori de performanță pentru evaluarea programelor de formare profesională continuă, necesare sistemului de formare profesională continuă.*

Metodologia reglementează cadrul general, instituțional, conceptual și procedural, prin care se realizează elaborarea și evaluarea programelor de formare profesională continuă a personalului didactic în furnizarea de servicii/de stagii de FPC de către instituții sau organizații de educație, componente ale sistemului de învățământ general din Republica Moldova.

Metodologia semnifică un cadru normativ prin care se stabilește, se reglementează, se evaluează și se monitorizează modul în care Programele de formare profesională continuă corespund nivelului de calitate definit de Standardele de formare continuă a cadrelor didactice din învățământul secundar general. *Metodologia* este destinată următorilor beneficiari:

- a) reprezentanți ai instituțiilor de formare profesională continuă din Republica Moldova – rectori/directori și prorectori/direc-tori-adjuncți, decani și prodecani, șefi de catedre și de departamente

- tamente, cadre didactice universitare, ale căror activități configurează și dezvoltă calitatea formării profesionale continue;
- b) comisii și alte structuri care sunt responsabile direct de managementul calității în instituțiile/centrele de formare profesională continuă;
 - c) instituții/centre de formare profesională continuă – personalul didactic din instituțiile de învățământ formal, non-formal și informal.

Conceptualizarea și elaborarea *Metodologiei* au fost fundamentate în baza mai multor acte normative privind organizarea și realizarea procesului de formare profesională continuă.

În *Metodologie* sunt utilizate noțiuni definite în cadrul normativ național din domeniu, prezentate într-un glosar de termeni.

Instituțiile furnizoare de programe de formare profesională vor elabora, în baza acestei *Metodologii*, programe de formare profesională continuă, pe care le oferă pentru a se asigura că acestea își ating obiectivele și răspund nevoilor formabililor și ale societății.

Metodologia stabilește tipurile-standard de Programe de formare profesională continuă, necesare elaborării și implementării în procesul de formare profesională continuă.

Programa de Formare Profesională Continuă prezintă compartimentele specifice planului de învățământ la calificarea profesională suplimentară și la recalificarea profesională, reunite într-o concepție unitară de predare-învățare-evaluare în perspectiva conținutului și a desfășurării lor în timp, în vederea formării specialiștilor cu studii superioare pentru domeniul general de studii 14. *Științele educației și domeniul de formare profesională 141. Educația și formarea profesorilor.*

CAPITOLUL 1. DISPOZIȚII GENERALE

ART. 1

Metodologia de elaborare și evaluare a Programelor de formare profesională continuă a cadrelor didactice (în continuare – *Metodologia*) actualizează *Normele metodologice de elaborare și aplicare a standardelor programelor de formare profesională continuă* (Ord. METS nr. 549 din 16.11.2005) și reglementează cadrul general, instituțional, conceptual și procedural, prin care se realizează elaborarea și evaluarea programelor de formare profesională continuă a personalului didactic din instituțiile de învățământ general și din unitățile conexe ale acestuia, precum și din alte instituții sau organizații de educație, componente ale sistemului de învățământ general din Republica Moldova.

ART. 2

Metodologia va asigura realizarea politicii de stat în domeniul formării profesionale continue, dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului didactic și va contribui la satisfacerea cerințelor pieței muncii cu specialiști de înaltă calificare.

ART. 3

Scopul *Metodologiei* rezidă în stabilirea, reglementarea și monitorizarea modului în care programele de formare profesională continuă corespund nivelului de calitate definit de Standardele de formare continuă a cadrelor didactice din învățământul general.

ART. 4

Metodologia vizează următoarele *obiective generale*:

- 1) asigurarea comunității educaționale/academice, beneficiarilor, angajatorilor și publicului larg, în general, că programa de formare profesională continuă satisface nivelul minim de calitate raportat la standardele de formare profesională continuă a cadrelor didactice din învățământ secundar general și la bunele practici naționale și internaționale;
- 2) oferirea suportului științifico-didactic și psihopedagogic cadrelor didactice din instituțiile de învățământ general, pentru a-și

- racorda activitatea la valorile Cadrului european pentru asigurarea calității în educație și formare profesională (EQAVET Framework);
- 3) stimularea angajării cadrelor didactice în promovarea calității procesului educațional, de cercetare, de inovare, de creație artistică, demonstrată prin rezultate relevante, corelate cu cerințele pieței muncii;
 - 4) motivarea cadrelor didactice pentru mobilitatea academică și profesională prin recunoașterea competențelor dobândite pe tot parcursul vieții.

ART. 5

Metodologia este destinată:

- (1) reprezentanților instituțiilor de formare profesională continuă din Republica Moldova – rectori/directori și prorectori/directori-adjuncți, decani și prodecani, șefi de catedre și de departamente, cadre didactice universitare, tuturor celor ale căror activități configurează și dezvoltă calitatea formării profesionale continue;
- (2) comisiilor și altor structuri care sunt responsabile direct de managementul calității în instituțiile/centrelor de formare profesională continuă;
- (3) beneficiarilor instituțiilor/centrelor de formare profesională continuă – personalul didactic din instituțiile de învățământ formal, non-formal și informal.

ART. 6

Prestatorii de programe de formare profesională continuă aplică prezenta *Metodologie* concomitent cu alte acte normative în vigoare privind organizarea și realizarea procesului de formare profesională continuă:

- Codul Educației al Republicii Moldova (Monitorul Oficial al RM, Publicat: 24.10.2014 în Monitorul Oficial nr. 319-324 art. nr: 634. Data intrării în vigoare: 23.11.2014);
- Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților (HG nr. 193 din 24.03. 2017);
- Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior (HG nr. 482 din 28.06.2017);
- Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația - 2020” (HG nr. 944 din 14.11.2014);

- Standarde de competență profesională ale cadrelor didactice din învățământul general, 2016 (Consiliul Național pentru Curriculum, proces-verbal nr. 10 din 22 iunie 2016; prin Ordinul ministrului educației nr. 623 din 28 iunie 2016);
- Standarde de competență profesională ale cadrelor manageriale din învățământul general, 2016 (Consiliul Național pentru Curriculum, proces-verbal nr. 10 din 22 iunie 2016; prin Ordinul ministrului educației nr. 623 din 28 iunie 2016);
- Ghid de evaluare externă a programelor de formare profesională continuă, 2016 (ANACIP, 2016);
- Ghidul utilizatorului ECTS, varianta 2006;
- Metodologia de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă (elaborată de ANACIP, HG nr. 616 din 18.05.2016);
- Standardele de formare continuă a cadrelor didactice din învățământul secundar general. Chișinău, 2007;
- Regulamentul de atestare a cadrelor didactice din învățământul general, profesional tehnic și din cadrul serviciilor de asistență psihopedagogică, 2018 (Ordinul ministrului educației, culturii și cercetării, nr. 62 din 23 ianuarie 2018);
- Clasificatorul ocupațiilor din Republica Moldova (CORM 006 – 14), ord. Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr. 22 din 3.03.2014).

Glosar de termeni:

În *Metodologie* sunt utilizate noțiuni definite în cadrul normativ național din domeniu:

- *calificativul de evaluare* reprezintă aprecierea finalităților programei de formare profesională continuă elaborate/evaluate;
- *competență profesională* – un ansamblu unitar și dinamic de cunoștințe și abilități; capacitatea de a realiza activitățile cerute la locul de muncă la nivelul de calitate specificat în standardul ocupațional;
- *credit profesional transferabil* – valori numerice convenționale, alocate fiecărei discipline sau activități distincte din planul de învățământ, care exprimă cantitatea de efort necesară formabilului pentru a atinge nivelul minim al obiectivelor și finalităților.

- lor de învățare programate;
- *creditul de studii* – unitatea principală de măsură a procesului de formare;
 - *criteriu de evaluare* – nivel de performanță prin intermediul căruia poate fi examinată posibilitatea atingerii anumitor obiective și/sau standarde;
 - *descriptori* – criterii calitative de evaluare, care descriu modul de manifestare a competențelor cadrelor didactice și permit gradul de realizare a acestora (minim, mediu, maxim). În conformitate cu nivelul atins, descriptorii permit acordarea de calificative (suficient, bine, foarte bine);
 - *evaluare criterială* prin descriptori se definește drept un proces dinamic, holistic, continuu și complex de determinare a particularităților individuale a Programelor elaborate pe discipline școlare;
 - *formare continuă a adulților* – ansamblul activităților orientate spre actualizarea periodică a pregătirii profesionale inițiale, spre adaptarea acestora la noile exigențe ale desfășurării activității profesionale, spre asimilarea unor noi cunoștințe și competențe;
 - *indicatori de performanță* – instrument de măsurare, care indică caracteristicile unui anumit criteriu de evaluare a calității programului de studiu și a activității instituției de învățământ;
 - *modul de formare profesională* – parte componentă a unui ansamblu de cunoștințe/informații în domeniu (cu funcționalitate proprie);
 - *modul psihopedagogic* – destinat absolvenților ce doresc să se încadreze în domeniul educației în calitate de cadru didactic; modul include formarea teoretică în domeniul pedagogiei, psihologiei, didacticii disciplinei și un stagiul obligatoriu de practică;
 - *programă de formare profesională continuă* – totalitatea activităților de proiectare, organizare, conducere și evaluare, care asigură formarea într-un domeniu ocupațional și academic, în conformitate cu cadrul normativ în vigoare, și conduce la obținerea unei calificări certificate de către un organism abilitat;
 - *sistem al competențelor profesionale* – ansamblul de competențe ce vizează formarea coerentă și unitară a cadrelor didactice și se înscrie, pe de o parte, în prelungirea formării inițiale

- și secondează, pe de altă parte, celelalte componente ale formării profesionale continue, garantând eficiența profesională a cadrelor didactice din învățământul general;
- *standard de calitate a programei* – normă sau ansamblu de norme care reglementează calitatea, caracteristicile, forma etc. unui produs; document în care sunt consemnate aceste norme;
 - *standard de evaluare* – instrument de măsurare asociat unui indicator de evaluare, care reflectă cerințele/exigențele impuse calității programei de formare profesională continuă și permite determinarea nivelului de realizare a acestor cerințe;
 - *standard de evaluare minim obligatoriu* – cerințe/condiții impuse calității programei de formare profesională continuă, raportate la un indicator de evaluare;
 - *standarde de competență profesională* – un sistem de referință important pentru autoevaluarea nivelului de performanță al cadrelor didactice din învățământul general;
 - *standarde de formare continuă a cadrelor didactice* – un cadru de referință pentru dezvoltarea continuă a competențelor profesionale în raport cu necesitățile educaționale, tendințele existente și gradul didactic solicitat, de motivare a autoformării și realizării unei activități didactice de calitate.

ART. 7

Programele de formare profesională continuă sunt elaborate de către furnizorii de programe de formare profesională continuă în baza actelor normative în vigoare, ținând cont de necesitățile organizațiilor beneficiare și prezenta *Metodologie*, aprobată, ulterior, de către Ministerul Educației.

ART. 8

Formarea profesională continuă și formarea inițială sunt concepute ca procese interdependente, între care se stabilesc interacțiuni și pârgii de autoreglare, menite să adapteze permanent formarea personalului didactic la dinamica/evoluția proceselor și sistemelor de educație.

ART. 9

Instituțiile furnizoare de programe de formare profesională continuă monitorizează și evaluează, periodic, programele pe care le ofe-

ră, pentru a se asigura că acestea răspund nevoilor formabililor și ale societății. Aceste evaluări vor conduce la îmbunătățirea continuă a programelor de formare profesională continuă.

ART. 10

Programele de formare profesională continuă se proiectează/ se elaborează în conformitate cu actele normative, curriculare și cu reforma învățământului, axate pe *Standardele de formare continuă a cadrelor didactice din învățământul general* și pe *Standardele de competență profesională a cadrelor didactice/manageriale din învățământul general* și, conform *Regulamentului cu privire la formarea continuă a adulților*, având ca scop să contribuie la îmbunătățirea calității procesului educațional.

ART. 11

Formarea profesională continuă se realizează pe diverse domenii de activitate, în conformitate cu tipurile de programe, corespunzând numărului de credite profesionale.

(1) Formarea profesională continuă se realizează prin:

- a) programe și activități de perfecționare a pregătirii științifice, psihopedagogice și didactice;
- b) programe de formare în domeniul managementului educațional;
- c) programe/studii de conversie profesională (recalificare);
- d) programe/studii corespunzătoare unei specializări din alt domeniu de licență (calificare profesională suplimentară).

ART. 12

Sunt stabilite 6 tipuri de programe de formare profesională continuă:

- *Programe tematice sau modulare;*
- *Programe de formare profesională continuă de durată medie;*
- *Programe de formare profesională continuă multimodulare de lungă durată;*
- *Programe de calificare suplimentară;*
- *Programe de recalificare profesională;*
- *Programe speciale (cu finanțare din afara țării).*

ART. 13 Programe tematice sau modulare: programă tematică/modul de scurtă durată – 8/22 de ore, 1 credit; programă tematică/modul de durată medie – 16/44 de ore, 2 credite; programă tematică/modul de lungă durată – 24/66 de ore, 3 credite. (Anexa 1);

- **Programe de formare profesională continuă de durată medie** – 75/225 de ore, 10 credite; 90/270 de ore, 12 credite. (Anexa 2);
- **Programe de formare continuă, multimodulare, o dată la 3 ani, conf. art. 133 alin 2 a) și art. 134 alin 4 b) din Codul Educației:** programă de lungă durată – 150/450 de ore , 20 de credite; (Anexa 3);
- **Programe de calificare suplimentară** – 450/1 350 de ore, 60 de credite (Anexa 4);
- **Programe de recalificare profesională** – 900/2 700 de ore, 120 de credite (Anexa 5);
- **Programe speciale**, realizate de către structuri organizatorice/instituționale care implementează programe internaționale la care Republica Moldova este parte sau programe cu finanțare din proiecte internaționale al căror beneficiar este Ministerul Educației, Culturii și Cercetării: modul de durată scurtă – 8/22 de ore, 1 credit; modul de durată medie – 16/44 de ore, 2 credite; 24/66 de ore, 3 credite; modul de lungă durată – 40/110 de ore, 5 credite. (Anexa 6).

ART. 14

Programele sunt realizate în contextul formării profesionale continue, care poate avea următoarele forme: învățământ cu frecvență la zi; învățământ cu frecvență redusă; învățământ on-line / la distanță și învățământ mixt.

CAPITOLUL 2. CERINȚE NORMATIVE PENTRU ELABORAREA PROGRAMELOR DE FORMARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ A CADRELOR DIDACTICE

ART. 15

Standardele programelor de formare profesională continuă stabilesc competențele profesionale, condițiile de formare a specialistului, normele de realizare și finalitatea procesului de instruire, corelate cu standardele de calificare a specialităților și specializărilor incluse în clasificatoarele și nomenclatoarele respective în vigoare.

ART. 16

În alocarea numărului de ore pentru activitățile unei programe de formare profesională continuă se recomandă ca alocarea timpului să se facă respectând următoarele proporții: 30% ore teoretice, 60% ore practice și 10% evaluare/schimb de experiență.

ART. 17 (a)

Programele tematice sau modulare sunt constituite din module: de scurtă durată – **8 ore/22** de ore individual, **1 credit**; de durată medie – **16 ore/44** de ore individual, **2 credite**; de lungă durată – **24** de ore /**66** de ore individual, **3 credite**. (Anexa 1).

ART. 17 (b)

Programa de formare profesională continuă de durată medie prevede **75** de ore contact direct, **225** de ore activitate individuală – **10 credite profesionale**. Programă prevede *Modulul A* Modul tematic, **45** de ore contact direct, **135** de ore activitate individuală (**6 credite**); *Modulul B* – Psihopedagogie, **15** ore contact direct, **45** de ore activitate individuală (**2 credite**); *Modulul C* – *Dezvoltarea profesională*, **15** ore contact direct, **45** de ore activitate individuală (**2 credite**). (Anexa 2).

ART. 17 (c)

Programele de formare profesională continuă (multimodulară), o dată la 3 ani, (conf. art. 133 alin. (2a) și (3) și art. 134 alin. (4b) din Codul Educației. Programă prevede **150** de ore contact direct, **450** de ore activitate individuală – **20 de credite profesionale**.

Repartizarea conținuturilor cuprinde: *Modulul A – Didactica disciplinei* – **75 de** ore contact direct, **225** de ore activitate individuală; *Modulul B – Psihopedagogia* – **45** de ore contact direct, 135 de ore activitate individuală; *Modulul C – TICE (E-learning)* – **15** ore contact direct, **45** de ore activitate individuală. *Modulul D – Dezvoltarea profesională* – **15** ore contact direct, **45** de ore activitate individuală. Programa promovează diverse modalități de evaluare inițială, formativă și sumativă. (Anexa 3).

ART. 17 (d)

Planul de învățământ la *Calificarea profesională suplimentară* (Anexa 4) și la *recalificarea profesională* (Anexa 5) reprezintă un ansamblu de activități de predare-învățare-evaluare, reunite într-o concepție unitară din punct de vedere al conținutului și al desfășurării lor în timp, în vederea formării specialiștilor cu studii superioare pentru domeniul general de studii 011 *Științele educației* și domeniul de formare profesională 0114 *Formarea profesorilor*.

ART. 18

Structura *Planului de învățământ*:

(1) *Planul de învățământ* are următoarele componente definitorii:

- componenta *temporală*, care reprezintă modul de planificare în timp a procesului de formare (an, semestru, sesiune, perioada totală de formare) și care este relativă. Unitatea principală de măsură a procesului de formare este *creditul de studii*.
- componenta *formativă*, care reprezintă modul de distribuire a unitățile de conținut (disciplină, pachete de discipline, module);
- componenta *acumulare*, care reprezintă modalitățile de acordare a creditelor;
- componenta *evaluare*, care reprezintă modalitățile de evaluare curentă și finală la disciplină/modul;

(2) *Planul de învățământ* conține următoarele compartimente:

- titlul;
- graficul procesului de studii;
- programa/curriculumul procesului de studii pe an/ani;
- pachetul disciplinelor opționale (lista disciplinelor la libera alegere);

- stagiul de practică pedagogică;
 - stagiul de redactare a tezei de calificare profesională suplimentară/recalificare profesională;
 - forma de finalizare a studiilor (examenul de stat/teza de calificare profesională suplimentară/recalificare profesională).
- (3) Condițiile de realizare a programei:
- baza didactică, durata, forma și limba de instruire, condițiile în care se desfășoară procesul de învățământ;
 - cadrele care participă la procesul de instruire;
 - asigurarea material-tehnică.
- (4) Nivelul de pregătire cerut la finalitățile programei de formare profesională suplimentară și recalificare profesională exprimat prin competențe (nivelul de achiziții teoretice/științifice; nivelul de achiziții practice)
- (5) Evaluarea finală (de stat)
- (6) Programele reglementează durata, periodicitatea și conținutul practicii. Practica poate purta un caracter individual și va include:
- pregătirea teoretică independentă;
 - obținerea deprinderilor profesionale și de organizare;
 - studierea procesului de organizare a activității în special;
 - participarea propriu-zisă la planificarea activității instituției;
 - activitatea de documentare normativă;
 - executarea sarcinilor funcționale ale specialiștilor de profil;
 - exercitarea temporară a funcțiilor sau activitatea în calitate de dublor;
 - participarea la activitățile de reformare și dezvoltare a instituției etc.
- (7) Stagiile de practică vor forma competențele de aplicare și integrare în activitățile din domeniu. Ele vor constitui până la **10% din volumul de ore prevăzute de Planul de studii.**
- Sunt obligatorii următoarele stagii de practică:
- a) calificare suplimentară – 180 de ore/6 credite:
- practica instructivă și de specialitate – 90 de ore/3 credite;
 - practica de cercetare și redactare a tezei finale de evaluare – 90 de ore/3 credite;
- b) recalificare profesională – 360 de ore/12 credite:
- practica instructivă și de specialitate – 180 de ore/6 credite;
 - practica de cercetare și redactare a tezei finale de evaluare – 180 de ore/6 credite.

ART. 19

Programe/Module speciale (Anexa 6) realizate în temeiul noilor politici educaționale Structura acestora cuprinde următoarele componente:

- descrierea succintă a integrării programei/modulului în procesul de formare profesională continuă a cadrelor didactice;
- standardul de formare profesională;
- competențe vizate;
- finalități ale programei/ale modulului;
- distribuția orelor pe teme;
- a) tematica orelor teoretice;
- b) tematica orelor practice;
 - strategii de predare-învățare;
 - strategii de evaluare;
 - lucrul individual;
 - bibliografie (selectivă).

ART. 20

Orientarea Programelor de formare profesională continuă se realizează prin:

- principiile instruirii (instruirea modulară, instruirea pentru integrare ș.a.);
- tehnologiile, formele și metodele de instruire modernă (aplicarea metodelor active, instruirea prin tehnologiile la distanță, instruirea diferențiată);
- metodele de control și dirijare a procesului de instruire (controlul repartizat pe module, testarea, actualizarea programelor individuale conform rezultatelor controlului, trecerea la sisteme automatizate de gestiune, asigurarea orientării profesionale în procesul de instruire etc.);
- repartizarea optimă a orelor obligatorii și opționale.

ART. 21

Compatibilitatea Programelor cu diferite tipuri de formare profesională continuă se asigură prin stabilirea adecvată a duratei formării profesionale, prin coraportul echilibrat dintre instruirea teoretică și practică, structurarea judicioasă a modulelor de formare și orientarea lor oportună.

ART. 22

Cuantificarea anului de studii în baza programelor/planurilor de recalificare/calificare profesională suplimentară:

- (1) Un an de studii se cuantifică în baza a 60 de credite, repartizate pe sesiuni.
- (2) Un semestru se cuantifică în baza a 30 de credite, repartizate pe sesiuni.
- (3) Durata sesiunii este stabilită de catedră.
- (4) Sesiunile pot fi convocate pe parcursul anului sau în vacanțe școlare.
- (5) Durata studiilor la calificarea profesională suplimentară este de 1 (unu) an.
- (6) Durata studiilor la recalificarea profesională este de 2 (doi) ani.
- (7) La învățământul cu frecvență redusă de doi ani, numărul total de credite de studii este de 120 și sunt repartizate proporțional pe anii de studii.
- (8) La învățământul cu frecvență redusă de 1 (unu) an, numărul total de credite de studii este de 60 și sunt repartizate proporțional pe sesiuni.
- (9) Pentru învățământul la distanță numărul total de credite (60, 120, 180, 240 etc.) se repartizează proporțional la numărul anilor de studii.

ART. 23

Componenta formativă

- (1) *Planul de învățământ la studiile de recalificare/calificare profesională suplimentară* include setul de discipline (modulele) pentru anii de studii. În planul de învățământ, disciplinele sunt divizate după *gradul de obligativitate și posibilitatea de alegere* în:
 - discipline *obligatorii* (cod O);
 - discipline *opționale, la libera alegere* (cod A);
- (2) *După funcția* (destinația, rolul, sarcina) disciplinelor în formarea specialistului, acestea sunt divizate în următoarele componente:
 - componenta *fundamentală* (cod F);
 - componenta *de formare a abilităților și competențelor generale* (cod G);
 - componenta *de orientare socio-umanistică* (cod U);
 - componenta *de orientare spre specializare* (cod S);

- (3) Ponderea componentelor în planul de învățământ este stabilită pentru disciplinele opționale – nu mai puțin de 10 %, pentru disciplinele fundamentale – nu mai puțin de 30 %, pentru studiul de practică pedagogică – nu mai puțin de 10 % și pentru disciplinele de specialitate – nu mai mult de 50 %.

ART. 24

Componenta acumulare

- (1) Disciplinele din planul de învățământ *la studiile de recalificare profesională / calificare profesională suplimentară* sunt realizate în baza creditelor de studiu, în funcție de timpul integral de învățare necesar formabilului.
- (2) *Creditele de studii* sunt valori numerice convenționale, care se alocă fiecărei discipline de studiu din planul de învățământ și exprimă cantitatea de muncă, sub toate aspectele ei (cursuri și alte activități didactice, inclusiv lucrul individual), solicitată formabilului pentru însușirea disciplinei și promovarea acesteia. Pentru un an de studiu, se vor prevedea în *mediu 1 800 de ore*, inclusiv ore de auditoriu (de contact) și ore de activitate individuală, conform recomandărilor Regulamentului de atestare a cadrelor didactice din învățământul preșcolar, primar, secundar, special, complementar, secundar profesional și mediu de specialitate (Ordinul Ministerului Educației nr. 336 din 03 mai 2013): 1 (una) oră - auditoriu (de contact) 3 (trei) ore - activitate individuală.
- În conformitate cu Ghidul utilizatorului ECTS, varianta 2006, o *unitate credit* reprezintă 30 de ore de activitate de învățare în auditoriu (de contact) și activitate individuală. *Corelarea ore-auditoriu și ore de activitate individuală* de învățare se stabilește în funcție de asigurarea didactico-metodică a disciplinei date.
- (3) În planul de învățământ, se indică numărul total de ore, prevăzut pentru studierea fiecărei discipline.
- (4) Durata-standard a unei unități de conținut (disciplină, modul) o constituie/sau este semestrul.
- (5) Planificarea intensității studierii disciplinelor pe parcursul semestrului se realizează de către catedră, reieșind atât din legăturile interdisciplinare, cât și din faptul că norma săptămânală a cursantului este de 60 de ore de contact direct¹.

¹ **Notă:** Orele sunt realizate pe parcursul a 6 zile (luni – sâmbătă, a câte 10 ore pe zi) la formarea inițială cu frecvență redusă pe sesiuni (recalificare profesională și calificare suplimentară).

- (6) Numărul de ore prevăzut pentru fiecare disciplină, precum și repartizarea acestora pentru ocupații teoretice, practice, de laborator, lucru individual etc. sunt determinate de catedrele respective, reieșind din specificul disciplinei și finalitățile de studiu pentru domeniul dat.
- (7) Corelările și condiționările între discipline (determinarea consecutivității studierii disciplinelor, repartizarea numărului de ore pentru fiecare an de studii și semestre) se decid de către catedre, ținându-se cont de legăturile interdisciplinare.
- (8) În funcție de specificul catedrelor și al domeniilor de formare profesională, planurile de învățământ pot fi concepute și în structură modulară. Structurarea planului de învățământ este elaborată astfel, încât o disciplină sau modulul de discipline este cuantificat în mediu cu 2-6 credite.
- (9) Planul de învățământ la recalificarea profesională însumează 120 de credite și la calificarea profesională suplimentară însumează 60 de credite de studii, care sunt repartizate pe sesiuni. Numărul de 120 de credite pentru planul de învățământ la recalificarea profesională este distribuit în 60 de credite la *Didactica disciplinei* și 60 de credite la modulul de *Psihopedagogie* (Anexa 4).
- (10) Într-un semestru, se planifică în mediu 5-7 discipline (module de discipline), în vederea acumulării celor 30 de credite de studiu.
- (11) Creditele se acumulează pe parcursul anilor de studii pentru obținerea recalificării profesionale / calificării suplimentare în domeniul de formare profesională. În organizarea învățământului cu frecvență redusă, numărul de credite alocat pentru fiecare disciplină este același ca și la învățământul de zi.

ART. 25

Potrivit *Metodologiei*, programele de formare profesională continuă a personalului didactic se întemeiază pe modelul abordării prin competențe și pe conceptul de dezvoltare cumulativă a nivelului de competență a personalului didactic.

ART. 26

Principalele domenii în care se definesc competențele profesionale ale cadrelor didactice sunt:

1. Proiectarea didactică;
2. Mediul de învățare;
3. Procesul educațional;
4. Dezvoltarea profesională;
5. Parteneriate educaționale.

Notă: În planul de învățământ, la recalificare/calificare profesională suplimentară pentru managementul educațional, sunt stabilite următoarele domenii de competență profesională ale cadrelor manageriale:

1. Viziune și strategii;
2. Curriculum;
3. Resurse umane;
4. Resurse financiare și materiale;
5. Structuri și proceduri;
6. Comunitate și parteneriate.

ART. 27

Standardele de formare continuă a cadrelor didactice constituie un cadru de referință pentru dezvoltarea continuă a competențelor profesionale în raport cu necesitățile educaționale, tendințele existente și gradul didactic solicitat, de motivare a autoformării și realizării unei activități didactice de calitate.

Sistemul competențelor profesionale reprezintă ansamblul de competențe (de bază, domenii de competență, competențe specifice), ce vizează formarea coerentă și unitară a cadrelor didactice și se înscrie, pe de o parte, în prelungirea formării inițiale și secondează, pe de altă parte, celelalte componente ale formării continue, garantând eficiența profesională a cadrelor didactice din învățământul general.

- (1) Competențele de bază** reprezintă competențele majore/esențiale de manifestare/realizare a competențelor profesionale.
- (2) Domeniile de competență** reprezintă detalierea competențelor de bază, din perspectiva modulelor de formare: *Psihopedagogie, Didactica disciplinei, Tehnologii informaționale*, cursul opțional.
- (3) Competențele specifice** reprezintă un sistem de competențe structurate pe principiile învățării active și interactive, pe strategii, tehnici și instrumente operaționale de învățare și evaluare.

ART. 28

Cuantificarea, validarea și recunoașterea formării profesionale continue a cadrelor didactice se realizează pe baza sistemului de credite profesionale.

- (1) Creditele profesionale sunt valori numerice alocate fiecărei activități de formare profesională continuă.
- (2) Un credit profesional presupune un volum pretins de muncă cuantificat cu 30 de ore, care include activități auditoriale și activități individuale realizate de către cadrul didactic. Creditul nu este divizibil.
- (3) Acumularea creditelor profesionale se realizează prin recunoașterea rezultatelor formării în contexte formale, non-formale și informale.
- (4) Sistemul de credite profesionale reprezintă valori numerice, care fac parte comună a programei de formare profesională continuă, exprimate în volumul de muncă pretins fiecărei persoane pentru dezvoltarea competențelor profesionale în domeniu.
- (5) Sistemul de credite profesionale reglementează procesul de acumulare, recunoaștere și transfer al creditelor profesionale.
- (6) Cadrele didactice își vor gestiona formarea profesională continuă în așa mod, încât acumularea creditelor profesionale să deruleze pe parcursul a 5 ani. Cadrele didactice sunt responsabile de traseul personal de dezvoltare profesională și formare continuă pe parcursul a 5 ani și de acumularea creditelor profesionale (conform Regulamentului de atestare a cadrelor didactice din învățământul preșcolar, primar, secundar, special, complementar, secundar profesional și mediu de specialitate, Ordinul Ministerului Educației nr. 336 din 03 mai 2013).

ART. 29

Curriculumul pedagogic pe module este elaborat, aprobat de către catedrele/departamentele instituțiilor prestatoare de programe de formare profesională continuă.

- (1) Toate tipurile de programe necesită elaborarea **curriculumului pedagogic** pe module, aprobat și realizat în mod independent de către instituția de învățământ furnizoară de programe de formare profesională continuă/**instituția abilitată în domeniu**.

(2) Curriculumul pedagogic model (Anexa 6) la modul conține:

- standardul de formare profesională;
- formele de evaluare;
- competențele specifice dezvoltate în cadrul cursului;
- designul de formare:
 - a) distribuirea orelor pe teme;
 - b) unitățile de conținut ale temelor;
 - c) bibliografie.

ART. 30

- (1) Parcurgerea programelor de formare profesională continuă se finalizează cu obținerea de către cadrele didactice a *Certificatului de formare profesională continuă*.
- (2) La finalizarea programelor de recalificare profesională și/sau calificare profesională suplimentară, absolvenții susțin probe de absolvire, care reprezintă un set de lucrări teoretice și/sau practice, specificate în programele de recalificare profesională și/sau calificare profesională suplimentară și li se eliberează *Diploma de recalificare profesională și/sau calificare profesională suplimentară*, însoțită de câte o anexă, prin care se constată dobândirea competențelor specifice planului de studii parcurs, cu respectarea criteriilor de asigurare a calității (teste, lucrări practice, examene de absolvire, susținerea proiectelor de diplomă).
- (3) Certificarea cunoștințelor și competențelor dobândite în cadrul formării profesionale continue a adulților, a învățării dobândite în contexte non-formal și informal poate fi efectuată de structuri abilitate în acest scop, potrivit actelor normative în vigoare, în baza unui regulament aprobat de Ministerul Educației (Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților (Hotărârea de Guvern nr. 193 din 24 martie 2017), cap. V).
- (4) Instituțiile de învățământ furnizoare de servicii de formare profesională continuă vor efectua această activitate cu precădere în baza Programelor elaborate conform prezentei *Metodologii*.

CAPITOLUL 3. CRITERII ȘI INDICATORI DE PERFORMANȚĂ PENTRU EVALUAREA PROGRAMELOR DE FORMARE PROFESIONALĂ CONTINUĂ A CADRELOR DIDACTICE

ART. 31

Instituțiile prestatoare de programe de formare profesională continuă dispun de politici pentru asigurarea calității care sunt publice și sunt parte a managementului lor strategic. Actorii interni dezvoltă și implementează aceste politici prin intermediul unor structuri și procese adecvate, implicând, în același timp, și actori externi.

ART. 32

Instituțiile *monitorizează și evaluează* periodic *programele* pe care le oferă pentru a se asigura că acestea își ating *obiectivele* și răspund nevoilor formabililor și ale societății. Aceste evaluări conduc la îmbunătățirea continuă a programelor de formare profesională continuă. Orice măsură, planificată sau implementată ca rezultat al evaluării, este comunicată tuturor celor interesați.

ART. 33

Criteriu de evaluare – nivel de performanță prin intermediul căruia poate fi examinată posibilitatea atingerii anumitor obiective și/sau standarde. Criteriile se referă la fiecare dintre standardele de evaluare stabilite și reprezintă aspectele fundamentale de organizare și funcționare ale unei programe de formare profesională continuă. Fiecărui criteriu îi corespunde un set de indicatori de performanță și descriptori de evaluare (Anexa 7).

ART. 34

Instituția de învățământ sau subdiviziunea (catedra/facultatea), care realizează *Programa*, poate să-și stabilească pentru o perioadă de timp determinată, de exemplu un ciclu de 5 ani, propriul nivel de referință al indicatorilor, superior celui minim, în funcție de resursele disponibile.

ART. 35

Indicator de evaluare – instrument de măsurare, care indică caracteristicile unui anumit criteriu de evaluare a calității programei de formare profesională continuă. Modul de manifestare și nivelul de realizare a fiecărui indicator de evaluare este reflectat de standardele de evaluare. Nivelul minim al indicatorilor de evaluare corespunde cerințelor unui standard de evaluare minim obligatoriu. Nivelurile maxime corespund standardelor de referință, sunt opționale și diferențiază calitatea în sistemul educațional.

ART. 36

Valorile minim acceptabile (standard) ale indicatorilor de calitate se determină pornind de la cerințele standardelor educaționale, stabilite prin Codul educației, Legea despre Acreditarea Instituțiilor de învățământ, Planul-cadru, Regulamentul cu privire la organizarea studiilor de masterat și a altor acte normative (de nivelul 1).

ART. 37

Criteriile se referă la fiecare dintre domeniile stabilite și reprezintă aspectele fundamentale de organizare și funcționare a formării continue a cadrelor didactice/de conducere. Criteriile reprezintă puncte de control prin intermediul cărora poate fi examinată atingerea anumitor obiective și/sau standarde.

ART. 38

Criteriile de evaluare descriu, cu un anumit nivel de detaliere, caracteristicile cerințelor și condițiilor care trebuie îndeplinite și, deci, oferă (cantitativ și/sau calitativ) o bază pentru concluziile de evaluare. Fiecărui criteriu îi corespunde un set de indicatori de calitate.

ART. 39

Rolul indicatorilor de calitate este de:

- a orienta instituțiile/subdiviziunile acestora în autoevaluarea calității cu scopul de a-și aprecia propriile rezultate și performanțe în mod independent, precum și pentru a identifica domeniile în care să corecteze sau să-și îmbunătățească performanțele;
- a oferi un cadru pentru elaborarea rapoartelor de autoevaluare;
- a oferi un cadru conceptual și operațional evaluării externe;
- a institui un cadru comun de referință pentru asigurarea calității și pentru acreditare.

ART. 40

Se stabilesc următoarele calificative de evaluare a programelor de formare profesională continuă (Anexa 9):

CORESPUNDE EXCELENT, programa de formare profesională continuă se evaluează **necon condiționat**, fapt ce conferă programei de formare profesională continuă Semnul Calității.

CORESPUNDE FOARTE BINE, programa de formare profesională continuă se evaluează **cu formularea unor propuneri, sugestii**, de care se va ține cont în activitatea ulterioară. Responsabilitatea realizării ține doar de competența instituției de formare profesională continuă/prestatorului de programe de formare profesională continuă.

CORESPUNDE BINE, programa de formare profesională continuă se evaluează **con condiționat, cu formularea unor recomandări**, în baza cărora se elaborează un **Plan de acțiuni** privind operarea remanierilor necesare, cu stabilirea termenului de executare.

CORESPUNDE SATISFĂCĂTOR, programa de formare profesională continuă se evaluează **con condiționat, cu formularea unor recomandări**, în baza cărora se elaborează un **Plan de acțiuni** privind operarea remanierilor necesare, cu precizarea termenului de executare (cel mult un an de zile).

NU CORESPUNDE, instituția/programe de formare profesională continuă urmează să fie revăzută în conformitate cu cerințele de elaborare a unei programe.

ART. 41

Instituțiile se asigură că sunt colectate, analizate și utilizate informații relevante pentru gestionarea eficientă a programelor de formare profesională continuă și a altor activități.

ART. 42

Instituțiile asigură formabilii cu resurse de învățare științifico-didactice și servicii de suport adecvate și ușor accesibile.

ART. 43

Programele de formare profesională continuă sunt axate pe evaluarea centrată pe formabili, sunt proiectate și structurate în așa fel, încât încurajează formabilii să aibă un rol activ în crearea proceselor de învățare, iar evaluarea formabililor reflectă această abordare.

ART. 44

- (1) Programa de formare profesională continuă supusă evaluării prevede evaluări curente și finale ale disciplinelor/Modulelor. Evaluările finale ale disciplinelor/modulelor se realizează prin examene cu note la recalificare și calificare suplimentară și calificativele „admis-respins” sunt utilizate la stagiile de formare continuă.
- (2) Programa de formare profesională continuă supusă evaluării prevede elaborarea unui proiect tehnologic, ca modalitate de evaluare a studiului independent al formabilului asupra unei probleme actuale în contextul de formare profesională continuă.
- (3) În planul de învățământ la recalificare și calificare suplimentară supus evaluării sunt prevăzute examene la fiecare disciplină și elaborarea tezei de recalificare/calificare suplimentară ca modalitate de evaluare a formabilului asupra unei probleme actuale în contextul domeniului profesional.

CAPITOLUL 4. DISPOZIȚII FINALE

ART. 45

Cadrul juridic al organizării și funcționării instituțiilor/centrelor de formare profesională continuă, ca organizație prestatoare de servicii de formare profesională continuă, misiunea și obiectivele acesteia, precum și baza normativă a programului supus evaluării vizează următoarele cerințe:

- (1) instituția/centrul de formare profesională continuă trebuie să dea dovadă că statutul juridic îi permite realizarea formării specialiștilor cu studii superioare corespunzătoare programelor de studii supuse evaluării și că este autorizată pentru organizarea programei de studii respective.
- (2) instituția/centrul de formare profesională continuă trebuie să dea dovadă că are o misiune bine precizată, în concordanță cu Cadrul Național al Calificărilor, care conține elemente de specificitate și oportunitate, ce o individualizează în context național sau regional;
- (3) programa de studii supusă evaluării trebuie să fie în concordanță cu misiunea instituției/centrului de formare profesională continuă și să corespundă cadrului normativ în vigoare;
- (4) sistemul de finalități prezentat în programa de formare profesională continuă și în suplimentul la diplomă, titlul acordat absolvenților trebuie să corespundă Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile/centrele de formare profesională continuă, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 13 din 24 martie 2017 **Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților**, art. 46 pentru formarea continuă, art. 45 p. 3 c) pentru calificare suplimentară, art. 45 p. 4 c) pentru recalificare.
- (5) formarea profesională continuă a adulților prin intermediul cursurilor și programelor de calificare suplimentară și recalificare profesională se organizează în baza Cadrului Național al Calificărilor și a standardelor de evaluare externă și acreditare.
- (6) furnizorii de formare a adulților asigură în activitatea lor procese educaționale corespunzătoare Cadrului european de referință pentru asigurarea calității în învățământul profesional.

ART. 46

- (1) Procesul de formare profesională continuă trebuie organizat în conformitate cu **Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților** aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 193 din 24 martie 2017.
- (2) Planul stagiilor de formare continuă trebuie să respecte ponderea unităților de curs/modulelor, pe ani de studii, stabilită în Programa de formare profesională continuă și să cuprindă discipline sau module adaptate la necesitățile individuale ale beneficiarilor conform art. 29 din **Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților**.
- (3) Conținutul modulelor/disciplinelor cuprinse în programa de formare profesională continuă trebuie să corespundă domeniului de formare pentru care s-au elaborat și să se conformeze misiunii declarate.
- (4) Programele de formare profesională continuă trebuie să proiecteze un învățământ axat pe formare de competențe și să contribuie la realizarea misiunii și obiectivelor procesului de formare profesională continuă;
- (5) Modulele/disciplinele de studiu din cadrul Programei de formare profesională continuă evaluate trebuie să fie asigurate cu suport curricular adecvat atingerii competențelor vizate.
- (6) În procesul de predare-învățare-evaluare se recomandă utilizarea mijloacelor electronice (de exemplu: platforma universitară Moodle, e-mail, pagina-web personală pentru tematică, bibliografie, resurse în format electronic și dialog cu studenții), alte mijloace TICE (de exemplu: multimedia, tablă digitală).

ART. 47

Conținutul și statutul formativ al fiecărei programe/al fiecărui plan de studii trebuie să fie proiectiv și perspectiv, dat fiind că o educație pertinentă este anticipativă și se realizează nu doar pentru o lume dată, ci și pentru altele de viitor. Or programele/planurile de studii trebuie axate pe ideea că prin educație forjăm viitorul și îl „forțăm” să se prefigureze în forma dorită, dat fiind faptul că o educație care nu se face cu „fața” către viitor nu are sens, nu este viabilă, nu produce transformări. De aceea, programa/planul de învățământ ar trebui să cuprindă nu doar ceea ce are uzanță imediată, ci și anumite constante, ce țin de instrumentarul de cunoaștere, înțelegere sau de apreciere a lumii. Nu doar cunoștințe trebuie predate formabilului,

ci metodologii de a ajunge la ele, de a le înțelege sensul și a le valorifica în contexte posibile/reale.

ART. 48

Un învățământ directivat din perspectiva formării profesionale continue a cadrelor didactice trebuie să aibă în vizor obiectivul evaluării calitative a programei de formare: importanța formativă a tematicii, mecanismele de aplicare a acesteia în cadrul cursului, condițiile de organizare și desfășurare a cursului și, nu în ultimul rând, gradul de satisfacție al cadrului didactic față de programa parcursă. Programa/planul de învățământ trebuie să satisfacă, totodată, și nevoile instituției de învățământ în care este angajat personalul didactic/de conducere.

ART. 49

În oferta de formare pentru cadrele didactice se regăsesc programe finanțate de la bugetul de stat și programe în bază de contract, cu achitarea taxei de către beneficiari. În categoria celor suportate de la bugetul de stat, intră cursurile de perfecționare o dată la 3 ani și cele datorate reformei.

ART. 50

Costurile programelor realizate prin stagii non-disciplinare sunt suportate de către participanți, iar cele speciale pot avea finanțări de la structuri organizatorice internaționale.

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

INSTITUȚIA
DEPARTAMENTUL
CATEDRA

PROGRAME TEMATICE SAU MODULARE
DENUMIREA MODULULUI

Beneficiari: profesorii de *disciplina X*

Aprobată de Catedra *denumirea* în ședința din **data**

Autori: se indică autorii prezentei programe

CHIȘINĂU, 20__

Standard de formare profesională:

Modulul prevede: modul de scurtă durată – 8 ore/22 de ore individual, 1 credit; programă tematică/ modul de durată medie – 16 ore/44 de ore individual, 2 credite; programă tematică/modul de lungă durată – 24 de ore/66 de ore individual, 3 credite.

Forma de evaluare finală: se vor promova diverse modalități de evaluare – inițială, formativă și sumativă.

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE VIZEAZĂ:

Se enumeră competențele specifice modulului vizat

DESIGN DE FORMARE

Nr. crt.	Conținutul	Numărul de ore			
		Teor.	Pract.	Individual	Total
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
	Total				

Unitățile de conținut ale temelor (se detaliază conținuturile pentru fiecare temă separat)

Tema 1.

Tema 2.

Tema 3.

Tema 4.

Tema 5.

Tema 6.

Tema 7.

Tema 8.

Tema 9.

Tema 10.

Tema 11.

Tema 12.

Tema 13.

Tema 14.

Bibliografie:

Didactica Disciplinei

Soft-uri educaționale; materiale elaborate în sistemul Power

Point:

Surse on-line:

Webografie

www.edu.md

www.aee.edu.md

www.ise.md

www.ael.ro

www.didactic.ro

ANEXA 2

COORDONAT
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
_____ 20__

DENUMIREA INSTITUȚIEI

PROGRAMA de formare profesională continuă de durată medie

Denumirea disciplinei
pentru anul 20__

Beneficiari:

Aprobată
de către Consiliul/senatul instituției
la „___” _____ 20__

Proces-verbal nr. _____

CHIȘINĂU, 20__

STANDARD DE FORMARE PROFESIONALĂ: Programa prevede 75 de ore contact direct, 225 de ore activitate individuală – 10 credite profesionale.

REPARTIZAREA ORELOR: Modulul A prevede 45 de ore contact direct, 135 de ore activitate individuală. Modulul B prevede 15 ore contact direct, 45 de ore activitate individuală. Modulul C prevede 15 ore contact direct, 45 de ore activitate individuală.

SCOPUL:

COMPETENȚE VIZATE:

METODE DE FORMARE:

MIJLOACE DE FORMARE:

RESURSE DE TIMP: 1 săptămână.

FORME ȘI MODALITĂȚI DE EVALUARE: se vor promova diverse modalități de evaluare – inițială, formativă și sumativă.

ECHIPA DE FORMARE:

- a) Colaboratorii catedrei
 - Administrația instituției;
 - Colaboratori ai instituției;
 - Responsabili din cadrul ME;
 - Cadre manageriale din învățământul general.

b) **Grupul-țintă:**

DESIGN DE FORMARE

Nr. d/o	Conținutul	Teoretice	Practice	Activitate individuală	Total
MODULUL A: Modul tematic					
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
	Total general:				

MODULUL B: Psihopedagogie					
1.	TICE				
2.	TICE (E-learning)				
	Total pentru modul:				
MODULUL C: Dezvoltare profesională					
1.					
	Total pentru modul:				
	Total general				

Bibliografie:

Didactica disciplinei

Psihopedagogie

Soft-uri educaționale; materiale elaborate în sistemul Power Point:

Surse on-line:

Webografie

www.edu.md

www.aee.edu.md

www.ise.md

www.ael.ro

www.didactic.ro

stireal.edu.md

ANEXA 3

COORDONAT
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

_____ 20__

DENUMIREA INSTITUȚIEI

PROGRAMA
de formare profesională continuă
(multimodulară)

Denumirea disciplinei
pentru anul 20__

Beneficiari:

Aprobată
de către Consiliul/senatul instituției
la „___” _____ 20__

Proces-verbal nr. _____

CHIȘINĂU, 20__

STANDARD DE FORMARE PROFESIONALĂ: Programa prevede 150 de ore contact direct, 450 de ore activitate individuală – 20 de credite profesionale.

REPARTIZAREA ORELOR: Modulul A prevede 75 de ore contact direct, 225 de ore activitate individuală. Modulul B prevede 45 de ore contact direct, 135 de ore activitate individuală. Modulul C prevede 15 ore contact direct, 45 de ore activitate individuală. Modulul D prevede 15 ore contact direct, 45 de ore activitate individuală.

SCOPUL:

COMPETENȚE VIZATE:

METODE DE FORMARE:

MIJLOACE DE FORMARE:

RESURSE DE TIMP: 3 săptămâni.

FORME ȘI MODALITĂȚI DE EVALUARE: se vor promova diverse modalități de evaluare – inițială, formativă și sumativă.

ECHIPA DE FORMARE:

- a) Colaboratorii catedrei
 - Administrația instituției;
 - Colaboratori ai instituției;
 - Responsabili din cadrul ME;
 - Cadre manageriale din învățământul general.

b) **Grupul-țintă:**

DESIGN DE FORMARE

Nr. d/o	Conținutul	Teoretice	Practice	Activitate individuală	Total
MODULUL A: Didactica disciplinei					
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

6.					
7.					
8.					
	Total pentru modul:				
MODULUL B: Psihopedagogie					
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
	Total general:				
MODULUL C: Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație					
1.	TICE				
2.	TICE (E-learning)				
	Total pentru modul:				
MODULUL D: Dezvoltare profesională					
1.					
	Total pentru modul:				
	Total general				

Bibliografie:

*Didactica disciplinei
Psihopedagogie*

Soft-uri educaționale; materiale elaborate în sistemul Power Point:

Surse on-line:

Webografie

www.edu.md

www.aee.edu.md

www.ise.md

www.ael.ro

www.didactic.ro

stireal.edu.md

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

INSTITUȚIA

APROBAT
în ședința Consiliului/Senatului
Instituției
Președinte : _____
proces-verbal nr. _____
din _____ 20__

COORDONAT
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
al Republicii Moldova

din _____ 20__

**PLAN DE ÎNVĂȚĂMÂNT
Studii de calificare suplimentară**

Domeniul general de studiu	011 Științe ale educației
Domeniul de formare profesională	0114 Formarea profesorilor
Specialitatea	(se precizează disciplina)
Numărul total de credite de studiu	(se precizează numărul de credite)
Titlul obținut la finele studiilor	Profesor de (se precizează specialitatea)
Baza admiterii	Studii superioare pedagogice
Limba de instruire	Română
Forma de organizare a învățământului	Învățământ cu frecvență redusă

Graficul procesului de studii

Repartizarea sesiunilor pe semestre				
Semestrul I 20__			Semestrul II 20__	
Sesiunea I	Sesiunea II	Sesiunea III	Sesiunea IV	Sesiunea V

CONȚINUTUL PLANULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Cod	Denumirea unității de curs/ modulului	Total ore			Nr. de ore pe tipuri de activități			Forma de evaluare	Numărul de credite
		Total	Contact direct	Studiu individual	Curs	Seminar	Laborator		
F01O001									
F01O002									
S01O003									
S01O004									
S01O005									
S01O006									
S02O007									
S02O008									
S02O009									
O01O010*									
O01O011*									
Total ore									

* Din cele două unități de curs opționale propuse grupa va alege un curs opțional.

Graficul de repartizare a orelor pe sesiuni

Sesiunea I-V

Cod	Denumirea unității de curs/ modulului	Total ore			Nr. de ore pe tipuri de activități			Forma de evaluare	Număr de credite
		Total	Contact direct	Studiu individual	Curs	Seminar	Laborator		
F01O001								Examen	
Total ore									

Stagiu de practică

Stagiu de practică	Semestrul/ Sesiunea	Nr. săptămâni/ ore	Perioada	Forma de evaluare	Număr de credite
Practica de calificare profesională suplimentară					

Teza de calificare profesională suplimentară

Denumirea activității	Semestrul	Nr. săptămâni/ ore	Perioada	Număr de credite
Teza de calificare profesională suplimentară (documentare, investigație, cercetare, experimentare, redactare, susținere publică)				

Discipline la libera alegere

COD	Denumirea unității de curs/ modulului	Total ore			Nr. de ore pe tipuri de activități			Forma de evaluare	Număr de credite
		Total	Contact direct	Studiu individual	Curs	Seminar	Laborator		
A05O009									
A06O0010									
Total ore:									

NOTĂ EXPLICATIVĂ

1. Generalități

Planul de învățământ este documentul reglator de bază, care definește obiectivele generale, structura procesului de învățământ, finalitățile și conținutul calificării unui profesor de (disciplina) pentru învățământul general.

Planul de învățământ cuprinde:

- a) Planul de învățământ propriu-zis;
- b) Nota explicativă la planul de învățământ.

Planul de învățământ a fost elaborat în conformitate cu cerințele următoarelor documente legislative și normative:

- Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324);
- Legea nr. 142 – XVI din 07 iulie 2005 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I;
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 193 din 24 martie 2017 „Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților”;
- Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior (Hotărârea Guvernului nr. 482 din 28.06.2017).

Studiile finalizează cu susținerea tezei de calificare profesională suplimentară. Absolvenții obțin Diplomă de calificare profesională suplimentară. Titularul diplomei de calificare profesională suplimentară are acces la studiile de masterat și cele de doctorat.

2. Concepția formării specialistului

Studiile de calificare profesională suplimentară reprezintă obținerea de cunoștințe și deprinderi necesare pentru activitatea profesională la o nouă specialitate/specializare corespunzătoare aceluiași domeniu general de studii sau formare profesională, în baza aceluiași nivel, conform ISCED de studii.

Studiile de calificare profesională suplimentară au ca obiectiv general formarea profesională a specialistului competent în proiectarea și realizarea calitativă a activității profesionale, în funcția de profesor școlar de (disciplina) în gimnaziu și/sau în liceu.

Traseul educațional al studiilor de calificare profesională suplimentară se realizează în cadrul sesiunilor și este axat pe cumulara de către formabili a creditelor de studiu. Reducerea duratei studiilor (studii de 1 an) este condiționată de recunoașterea unui anumit număr de credite cumulate la prima facultate, inclusiv credite din modulul psihopedagogic și componenta de orientare socio-umanistică.

3. Specialistul de studii de calificare suplimentară poate activa în calitate de:

- Se indică specialitatea specialistului.

4. Finalitățile de studii conform Ghidului utilizatorului ECTS

La finalizarea studiilor de calificare suplimentară, formabilii vor demonstra următoarele **competențe**:

1. Dobândirea cunoștințelor fundamentale, de specialitate și psihopedagogice, necesare realizării unui proces educațional de calitate.
2. Identificarea obiectivelor și a problemelor predării-învățării-evaluării în ciclul propus.
3. Argumentarea fundamentelor de construire a curriculumului școlar (se indică clasele).

4. Utilizarea, în diverse contexte, a taxonomiilor competențelor și a obiectivelor educaționale la etapa învățământului respectiv.
5. Elaborarea proiectării didactice în clasele indicate.
6. Clasificarea tipurilor de lecții în clasele indicate și selectarea tipului optimal de lecție pentru atingerea obiectivelor educaționale.
7. Elaborarea proiectelor didactice ale diverselor tipuri de lecții în clasele vizate, în contextul clasificărilor examinate și a exigențelor didacticii moderne.
8. Aplicarea calitativă a strategiilor și tehnologiilor specifice ciclului vizat și/sau didactice studiate în procesul educațional.
9. Utilizarea limbajului științific adecvat în contexte variate, inclusiv în comunicare.
10. Proiectarea și realizarea calitativă a activităților extracurriculare.
11. Evaluarea și/sau autoevaluarea activității didactice și/sau educaționale.
12. Angajarea în discuții critice și constructive asupra unui subiect din învățământul vizat sau subiect din didactica învățământului vizat.
13. Luarea de decizii adecvate în vederea eficientizării activității în funcția de cadru didactic din clasele (se indică).
14. Identificarea problemelor de cercetare științifică în domeniul învățământului (se indică treapta de școlaritate sau clasele vizate).
15. Valorificarea priorităților cercetării științifice în domeniul învățământului vizat.
16. Organizarea activităților profesionale la învățământul vizat în condițiile tehnologiilor aflate în permanentă schimbare.

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

INSTITUȚIA

APROBAT
în ședința Consiliului/Senatului
Instituției
Președinte : _____
proces-verbal nr. _____
din _____ 20__

COORDONAT
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
al Republicii Moldova

din _____ 20__

**PLAN DE ÎNVĂȚĂMÂNT
Studii de recalificare profesională**

Domeniul general de studiu	011 Științe ale educației
Domeniul de formare profesională	0114 Formarea profesorilor
Specialitatea	(se precizează disciplina)
Numărul total de credite de studiu	(se precizează numărul de credite)
Titlul obținut la finele studiilor	Profesor de (se precizează specialitatea)
Baza admiterii	Studii superioare
Limba de instruire	Română
Forma de organizare a învățământului	Învățământ cu frecvență redusă

Graficul procesului de studii

Repartizarea sesiunilor pe semestre/an				
Semestrul I 20__			Semestrul II 20__	
Sesiunea I	Sesiunea II	Sesiunea III	Sesiunea IV	Sesiunea V

CONȚINUTUL PLANULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Cod	Denumirea unității de curs/modulului	Total ore			Nr. de ore pe tipuri de activități			Forma de evaluare	Numărul de credite
		Total	Contact direct	Studiu individual	Curs	Seminar	Laborator		
F01O001									
F01O002									
S01O003									
S01O004									
S01O005									
S01O006									
S02O007									
S02O008									
S02O009									
O01O010*									
O01O011*									
Total ore									

* Din cele două unități de curs opționale propuse grupa va alege un curs opțional.

Graficul de repartizare a orelor pe sesiuni/an

Sesiunea I-V

Cod	Denumirea unității de curs/modulului	Total ore			Nr. de ore pe tipuri de activități			Forma de evaluare	Număr de credite
		Total	Contact direct	Studiu individual	Curs	Seminar	Laborator		
F01O001								Examen	
Total ore									

Stagiu de practică

Stagiu de practică	Semestrul/ Sesiunea	Nr. săptămâni/ore	Perioada	Forma de evaluare	Număr de credite
Practica de calificare profesională suplimentară					

Teza de recalificare profesională

Denumirea activității	Semestrul	Nr. săptămâni/ore	Perioada	Număr de credite
Teza de recalificare profesională (documentare, investigare, cercetare, experimentare, redactare, susținere publică)				

Discipline la libera alegere

COD	Denumirea unității de curs/ modulului	Total ore			Nr. de ore pe tipuri de activități			Forma de evaluare	Număr de credite
		Total	Contact direct	Studiu individual	Curs	Seminar	Laborator		
A05O009									
A06O0010									
Total ore:									

NOTĂ EXPLICATIVĂ

3. Generalități

Planul de învățământ este documentul reglator de bază, care definește obiectivele generale, structura procesului de învățământ, finalitățile și conținutul recalificării unui profesor de (disciplina) pentru învățământul general.

Planul de învățământ cuprinde:

- c) Planul de învățământ propriu-zis;
- d) Nota explicativă la planul de învățământ.

Planul de învățământ a fost elaborat în conformitate cu cerințele următoarelor documente legislative și normative:

- Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie 2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324);
- Legea nr. 142 – XVI din 07 iulie 2005 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I;
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 193 din 24 martie 2017 „Regulamentul cu privire la formarea continuă a adulților”;
- Nomenclatorul domeniilor de formare profesională și al specialităților în învățământul superior (Hotărârea Guvernului nr. 482 din 28.06.2017)

Studiile finalizează cu susținerea tezei de recalificare profesională. Absolvenții obțin Diplomă de recalificare profesională. Titularul diplomei de recalificare profesională are acces la studiile de masterat și cele de doctorat.

4. Concepția formării specialistului

Studiile de recalificare profesională reprezintă obținerea de cunoștințe și deprinderi necesare pentru activitatea profesională la o nouă calificare profesională sau a unei noi meserii, în baza ISCED de studii.

Studiile de recalificare profesională au ca obiectiv general formarea profesională a specialistului competent în proiectarea și realizarea calitativă a activității profesionale în funcția de profesor școlar de (disciplina) în gimnaziu și/sau în liceu.

Traseul educațional al studiilor de recalificare profesională se realizează în cadrul sesiunilor și este axat pe cumularea de către formabili a creditelor de studiu. Majorarea duratei studiilor (studii de 2 ani) este condiționată de parcurgerea unui număr anumit de credite la didactica disciplinei școlare (60 de credite) și, inclusiv, 60 de credite la modulul psihopedagogic și componenta de orientare socio-umanistică.

3. Specialistul de studii de recalificare poate activa în calitate de:

- Se indică specialitatea specialistului.

4. Finalitățile de studii conform Ghidului utilizatorului ECTS

La finalizarea studiilor de recalificare formabilii vor demonstra următoarele **competențe**:

1. Dobândirea cunoștințelor de specialitate și psihopedagogice, necesare realizării unui proces educațional de calitate.
2. Identificarea obiectivelor și a problemelor predării-învățării-evaluării în ciclul propus.
3. Argumentarea fundamentelor de construire a curriculumului școlar (se indică clasele).
4. Utilizarea în diverse contexte a competențelor și a obiectivelor educaționale la etapa învățământului respectiv.
5. Elaborarea proiectării didactice în clasele indicate.
6. Clasificarea tipurilor de lecții în clasele indicate și selectarea tipului optimal de lecție pentru atingerea obiectivelor educaționale.
7. Elaborarea proiectelor didactice ale diverselor tipuri de lecții în clasele vizate în contextul clasificărilor examinate și a exigențelor didacticii moderne.
8. Aplicarea calitativă a strategiilor și tehnologiilor specifice ciclului vizat și/sau didactice studiate în procesul educațional.
9. Utilizarea limbajului științific adecvat în contexte variate, inclusiv în comunicare.
10. Proiectarea și realizarea calitativă a activităților extracurriculare.
11. Evaluarea și/sau autoevaluarea activității didactice și/sau educaționale.
12. Angajarea în discuții critice și constructive asupra unui subiect din învățământul vizat sau subiect din didactica învățământului vizat.
13. Luarea de decizii adecvate în vederea eficientizării activității în funcția de cadru didactic din clasele (se indică).
14. Identificarea problemelor de cercetare științifică în domeniul învățământului (se indică treapta de școlaritate sau clasele vizate).
15. Valorificarea priorităților cercetării științifice în domeniul învățământului vizat.
16. Organizarea activităților profesionale la învățământul vizat în condițiile tehnologiilor aflate în permanentă schimbare.

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

INSTITUȚIA.....

CATEDRA

CURRICULUM

DENUMIREA MODULULUI

Beneficiari: cadrele didactice
(se menționează categoria/categoriile)

Autor:.....

Aprobată în ședința Catedrei, din **data**

Chișinău, (anul elaborării)

Descrierea succintă a integrării modulului în procesul de formare profesională continuă a cadrelor didactice:

În conformitate cu Strategia sectorială de dezvoltare „Educația-2020” (cap. V „Acces la educație și șanse egale”), în sistemul educațional există impedimente ce stau în calea implicării în educație a valorilor și drepturilor persoanelor de diverse categorii și apartenențe sociale și, astfel, se intensifică descurajarea indivizilor și a familiilor acestora de a participa la procese educaționale de diverse niveluri.

În acest context, se înscrie și fenomenul discriminării în educație.

Tematica modulului vizualizează dimensiuni de identificare a fenomenului discriminării și proiectarea măsurilor și remediilor de prevenire și de combatere a acestui fenomen față de elevi și profesori/managerei școlari.

Una dintre problemele esențiale privind fenomenul discriminării în educație se referă la reprezentanții minorităților naționale din republică. În acest context, Codul Educației (cap. I, art. 4 (a) stipulează că educația reprezintă o prioritate națională și statul asigură dreptul fundamental la educație indispensabil pentru exercitarea celorlalte drepturi ale omului și că sistemul statal va servi intereselor persoanelor aparținând minorităților etnice și nu va leza drepturile acestora.

Standardul de formare profesională:

Modulul prevede în total ... ore, inclusiv ... ore teoretice și ... ore practice, ... ore de lucru individual.

Competențe vizate:

Finalități ale modulului.

Participanții la activitate vor demonstra că:

Distribuția orelor pe teme:

Nr. d/o	Temele	Numărul de ore			
		Teoretice	Practice	Lucru individual	Total
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
	Total:				

Unitățile de conținut ale temelor:

Tema 1:

Tema 2:

Tema 3:

Tema 4:

Tema 5:

Tema 6:

Strategii de predare-învățare:

Strategii de evaluare

Lucrul individual ghidat de profesor include ...

Bibliografie selectivă:

CRITERII ȘI INDICATORI DE EVALUARE A PROGRAMELOR DE FORMARE CONTINUĂ

Criteria	Indicatori	Descriptori	Punctaj acordat	Calificativul		
1. Strategiile și politicile de asigurare a calității programelor/planurilor de formare profesională continuă	1.1. Corelarea strategiilor cu obiectivele/finalitățile programelor/planurilor de formare profesională continuă	a) programele/planurile includ strategii de asigurare a calității în sursele bibliografice b) conținutul programelor/planurilor corelează cu strategiile de asigurare a calității	1 / 1,66% 1 / 1,66%			
	1.2. Corelarea politicilor de asigurare a calității programelor/planurilor de formare profesională continuă	a) programele/planurile includ politici de asigurare a calității în sursele bibliografice b) conținutul programelor/planurilor corelează cu politicile de asigurare a calității	1 1			
Crt. 1	2	4	4 / 6,64%			
2. Tipurile de programe/planuri	2.1. Diversitatea tipologică a programelor/planuri	a) programele/planurile includ suficiente unități de conținut/module de formare b) programele/planurile consemnează obiectivele, finalitățile și avantajele formării respective, sunt indicate sursele bibliografice necesare	1 1			

	<p>3.3. Componentele planului de învățământ la calificarea profesională suplimentară/recalificarea profesională</p>	<p>componenta <i>temporală</i> (an, semestru, sesiune, perioada totală de formare). componenta <i>formativă</i> (disciplină, pachete de discipline, module); componenta <i>acumulare</i> (modalitățile de acordare a creditelor); componenta <i>evaluare</i> (modalitățile de evaluare curentă și finală la disciplină/modul)</p>	<p>1 1 1 1 1</p>				
	<p>3.4. Componentele programelor/modulelor speciale</p>	<p>descrierea succintă a integrării programei/modulului în procesul de formare profesională continuă a cadrelor didactice; standardul de formare profesională; competențe vizate; finalități ale programei/ale modulului; distribuția orelor pe teme; tematica orelor teoretice; tematica orelor practice; strategii de predare-învățare; strategii de evaluare; lucrul individual; bibliografie (selectivă).</p>	<p>1 1 1 1 1 1 1 1 1 1 1</p>				

Crt. 3	4	20	20/33,2%			
<p>4. Conținuturile programelor/planurilor de formare profesională continuă</p>	<p>4.1. Diversificarea conținutului</p>	<p>a) modulele de conținut sunt logic conectate în structura programei/planului de formare b) este respectată secvențialitatea: teme principale, teme adiacente, de rezervă, teme-varianțe etc. c) programa/planul prevede ore pentru activitatea de cercetare a participanților, de elaborare a diverselor lucrări metodologice d) programa/planul propune diverse conținuturi în vederea eficientizării profesiei de pedagog e) include modulul la psihopedagogie/sociologie/filozofie a educației f) programa/planul este original, „saturat” formativ, inovativ g) programa/planul include un număr suficient de ore pentru probele de evaluare a cursanților</p>	<p>1 1 1 1 1 1 1</p>			
	<p>4.2. Respectarea coerenței modulelor în structura programei de formare profesională continuă</p>	<p>modulul A: <i>Didactica disciplinei</i> modulul B: <i>Psihopedagogie</i> modulul C: <i>TIC</i> modulul D: <i>Dezvoltare profesională</i></p>	<p>1 1 1 1</p>			

ANEXA 8

În baza punctajului acumulat, se acordă unul dintre cele cinci calificative de evaluare a programelor de formare profesională continuă:

Calificativul	Corespunde Excelent	Corespunde Foarte bine	Corespunde Bine	Corespunde Satisfăcător	Nu corespunde
Punctajul	60 – 58	57 – 51,8	50 – 34	33 – 20	19 – 10
Procentul	100% - 95%	94,99% - 85,99%	84,99% - 57%	56,99% - 33%	Sub 32,99%

ANEXA 9

Descriptorii de apreciere

<i>Descriptorii de apreciere</i>	<i>Calificative</i>
Domeniul respectiv nu este valorificat sub nicio formă, informația lipsește totalmente.	nu corespunde
Domeniul respectiv este valorificat sub toate aspectele la un nivel nesatisfăcător, cu foarte multe și diverse deficiențe.	
Domeniul respectiv este valorificat la un nivel foarte jos, cu multe neajunsuri esențiale.	
Domeniul respectiv este valorificat la un nivel destul de jos, fără rezultate evidente, cu un șir întreg de neajunsuri esențiale.	
Domeniul respectiv este valorificat la un nivel satisfăcător, sunt depistate un șir de neajunsuri, însă nu toate sunt esențiale.	corespunde satisfăcător
Domeniul respectiv este valorificat la un nivel acceptabil, dar sunt depistate un șir de neajunsuri, care fac deficiență activitatea în ansamblu.	
Domeniul respectiv este valorificat suficient de bine, însă se atestă unele neajunsuri, care scad din valoarea activității în ansamblu.	corespunde bine
Domeniul respectiv este valorificat relativ bine, dar sunt atestate un șir de lacune nu atât de esențiale, dar care necesită remanieri.	
Domeniul respectiv este valorificat la un nivel destul de înalt, doar cu unele mici deficiențe.	corespunde foarte bine
Domeniul respectiv este valorificat la un nivel înalt, răspunzând în temei rigurilor stabilite.	
Domeniul respectiv este valorificat la un nivel foarte înalt, respectând totalmente rigorile stabilite.	corespunde excelent